pátek, 10. července 2020

P9_TA(2020)0204

Komplexní politika Unie v oblasti předcházení praní peněz a financování terorismu – akční plán Komise a další nedávný vývoj

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 10. července 2020 o komplexní politice Unie v oblasti předcházení praní peněz a financování terorismu – akční plán Komise a další aktuální vývoj (2020/2686(RSP))

(2021/C 371/12)

Evropský parlament,

— s ohledem na sdělení Komise ze dne 7. května 2020 o akčním plánu pro komplexní politiku Unie v oblasti předcházení praní peněz a financování terorismu (C(2020)2800),

— s ohledem na balíček opatření Komise proti praní peněz přijatý dne 24. července 2019, který se skládá z politického sdělení s názvem „Směrem k lepšímu provádění rámce EU pro boj proti praní peněz a financování terorismu“ (COM(2019)0360), zprávu o posouzení nedávných případů údajného praní peněz v evropských úvěrových institucích („post mortem“) (COM(2019)0373), zprávu o posouzení rizik praní peněz a financování terorismu, která mají dopad na vnitřní trh a souvisejí s přeshraničními činnostmi (zpráva o nadnárodním posouzení rizik) (COM(2019)0370) a na doprovodný pracovní dokument útvarů (SWD(2019)0650) a s ohledem na zprávu o propojení vnitrostátních centralizovaných automatizovaných mechanismů (centrálních registrů nebo centrálních elektronických systémů vyhledávání dat) členských států týkajících se bankovních účtů (COM(2019)0372),

— s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/849 ze dne 20. května 2015 o předcházení využívání finančního systému k praní peněz nebo financování terorismu, o změně nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 648/2012 a o zrušení směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/60/ES a směrnice Komise 2006/70/ES (čtvrtá směrnice o boji proti praní peněz) ([1]) a ve znění směrnice Evropského parlamentu a rady (EU) 2018/843 ze dne 30. května 2018, kterou se mění směrnice (EU) 2015/849 o předcházení využívání finančního systému k praní peněz nebo financování terorismu a směrnice 2009/138/ES a 2013/36/EU (pátá směrnice o boji proti praní peněz) ([2]),

— s ohledem na nařízení (EU) 2019/2175 Evropského parlamentu a Rady ze dne 18. prosince 2019, kterým se mění nařízení (EU) č. 1093/2010 o zřízení Evropského orgánu dohledu (Evropského orgánu pro bankovnictví), nařízení (EU) č. 1094/2010 o zřízení Evropského orgánu dohledu (Evropského orgánu pro pojišťovnictví a zaměstnanecké penzijní pojištění), nařízení (EU) č. 1095/2010 o zřízení Evropského orgánu dohledu (Evropského orgánu pro cenné papíry a trhy), nařízení (EU) č. 600/2014 o trzích finančních nástrojů, nařízení (EU) 2016/1011 o indexech, které jsou používány jako referenční hodnoty ve finančních nástrojích a finančních smlouvách nebo k měření výkonnosti investičních fondů, a nařízení (EU) 2015/847 o informacích doprovázejících převody peněžních prostředků ([3]),

— s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1153 ze dne 20. června 2019 o stanovení pravidel usnadňujících používání finančních a dalších informací k prevenci, odhalování, vyšetřování či stíhání určitých trestných činů a o zrušení rozhodnutí Rady 2000/642/SVV ([4]), na směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1673 ze dne 23. října 2018 o boji vedeném trestněprávní cestou proti praní peněz ([5]) a na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1672 ze dne 23. října 2018 o kontrolách peněžní hotovosti vstupující do Unie nebo ji opouštějící a o zrušení nařízení (ES) č. 1889/2005 ([6]),

([1]) Úř. věst. L 141, 5.6.2015, s. 73.
([2]) Úř. věst. L 156, 19.6.2018, s. 43.
([3]) Úř. věst. L 334, 27.12.2019, s. 1.
([4]) Úř. věst. L 186, 11.7.2019, s. 122.
([5]) Úř. věst. L 284, 12.11.2018, s. 22.
([6]) Úř. věst. L 284, 12.11.2018, s. 6.

— s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2014/42/EU ze dne 3. dubna 2014 o zajišťování a konfiskaci nástrojů a výnosů z trestné činnosti v Evropské unii ([7]) a na zprávu Komise o jejím provádění ze dne 2. června 2020 nazvanou „Vyhledávání a konfiskace majetku: zajištění toho, aby se trestná činnost nevyplácela“ (COM(2020)0217),

— s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů) ([8]),

— s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1937 ze dne 23. října 2019 o ochraně osob, které oznamují porušení práva Unie ([9]),

— s ohledem na závěry Rady ze dne 5. prosince 2019 o strategických prioritách v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu,

— s ohledem na závěry Rady ze dne 17. června 2020 o posílení finančního vyšetřování za účelem boje proti závažné a organizované trestné činnosti,

— s ohledem na stanovisko Evropského orgánu pro bankovnictví ze dne 24. července 2019 ke sdělením dohlíženým subjektům ohledně rizik praní peněz a financování terorismu v obezřetnostním dohledu,

— s ohledem na své usnesení ze dne 19. dubna 2018 s názvem „Ochrana investigativních novinářů v Evropě: případ slovenského novináře Jána Kuciaka a Martiny Kušnírové“ ([10]),

— s ohledem na své usnesení ze dne 15. listopadu 2017 o právním státě na Maltě ([11]),

— s ohledem na své usnesení ze dne 28. března 2019 o situaci v oblasti právního státu a boje proti korupci v Evropské unii, konkrétně na Maltě a na Slovensku ([12]),

— s ohledem na své usnesení ze dne 18. prosince 2019 o právním státě na Maltě ve světle nejnovějších informací v souvislosti s vraždou Daphne Caruanové Galiziové ([13]),

— s ohledem na plán Komise s názvem „K nové metodice EU pro posuzování vysoce rizikových třetích zemí na základě směrnice (EU) 2015/849 o předcházení využívání finančního systému k praní peněz nebo financování terorismu“,

— s ohledem na pracovní dokument útvarů Komise ze dne 22. června 2018 nazvaný „Metodika identifikace vysoce rizikových třetích zemí podle směrnice (EU) 2015/849“ (SWD(2018)0362),

---

([7]) Úř. věst. L 127, 29.4.2014, s. 39.
([8]) Úř. věst. L 119, 4.5.2016, s. 1.
([9]) Úř. věst. L 305, 26.11.2019, s. 17.
([10]) Úř. věst. C 390, 18.11.2019, s. 111.
([11]) Úř. věst. C 356, 4.10.2018, s. 29.
([12]) Přijaté texty, P8_TA(2019)0328.
([13]) Přijaté texty, P9_TA(2019)0103.

pátek, 10. července 2020

— s ohledem na čtyři nařízení v přenesené pravomoci přijatá Komisí – (EU) 2016/1675 ([14]), (EU) 2018/105 ([15]), (EU) 2018/212 ([16]) and (EU) 2018/1467 ([17]), kterými se směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/849 doplňuje o identifikaci vysoce rizikových třetích zemí se strategickými nedostatky,

— s ohledem na usnesení Evropského parlamentu ze dne 14. března 2019 o naléhavé nutnosti zavést unijní černou listinu třetích zemí v souladu se směrnicí o boji proti praní peněz ([18]),

— s ohledem na své usnesení ze dne 26. března 2019 o finanční trestné činnosti, vyhýbání se daňovým povinnostem a daňových únicích ([19]),

— s ohledem na své usnesení ze dne 19. září 2019 o stavu provádění právních předpisů Unie proti praní peněz ([20]),

— s ohledem na čl. 132 odst. 2 jednacího řádu,

A. vzhledem k tomu, že podle Komise je přibližně 1 % ročního HDP Unie, tedy 160 miliard EUR, zapojeno do podezřelé finanční činnosti ([21]), jako je praní peněz v souvislosti s korupcí, obchodováním se zbraněmi, obchodováním s lidmi a drogami a daňovými úniky a podvody, financování terorismu a jiné protiprávní jednání, které se dotýká občanů Unie v jejich každodenním životě;

B. vzhledem k tomu, že podle Europolu bylo na úrovni EU v období 2010–2014 zadrženo nebo zmrazeno 2,2 % odhadovaných výnosů z trestné činnosti a bylo zabaveno pouze 1,1 % výnosů z trestné činnosti, což znamená, že 98,9 % odhadovaných výnosů z trestné činnosti zabaveno nebylo a zůstává pachatelům trestné činnosti k dispozici ([22]);

C. vzhledem k tomu, že byl rámec Unie pro boj proti praní peněz a financování terorismu posílen přijetím čtvrté směrnice o boji proti praní peněz v květnu 2015 a páté směrnice o boji proti praní peněz v dubnu 2018 a jejich provedením do vnitrostátních právních předpisů členských států v červnu 2017 a v lednu 2020, jakož i dalšími doprovodnými právními předpisy a opatřeními; vzhledem k tomu, že byť třetí směrnice o boji proti praní peněz nebyla v členských státech vždy řádně provedena, Komise však nezahájila žádné řízení o nesplnění povinnosti; vzhledem k tomu, že Komise zahájila proti většině členských států řízení o nesplnění povinnosti kvůli tomu, že řádně neprovedly čtvrtou směrnici o boji proti praní peněz ve vnitrostátním právu, a zahájila řízení proti velké většině členských států kvůli neoznámení prováděcích opatření k páté směrnici pro boj proti praní peněz nebo oznámení částečných prováděcích opatření této směrnice ([23]);

D. vzhledem k tomu, že v březnu 2019 přijal Parlament ambiciózní usnesení o finančních trestných činech, daňových únicích a vyhýbání se daňovým povinnostem, které dospělo k závěru, že je třeba provést zásadní revizi stávajících pravidel EU pro boj proti praní peněz;

E. vzhledem k tomu, že dne 7. května 2020 Komise přijala akční plán ([24]) pro komplexní politiku Unie v oblasti předcházení praní peněz a financování terorismu, který je založen na šesti pilířích;

F. vzhledem k tomu, že téhož dne byla zveřejněna nová metodika pro identifikaci vysoce rizikových třetích zemí se strategickými nedostatky, pokud jde o boj proti praní peněz a financování terorismu, která se opírá nejen o externí informační zdroje; vzhledem k tomu, že na země, které budou podle této metodiky označeny jako vysoce rizikové třetí země, se v souladu s povinnostmi stanovenými podle čtvrté a páté směrnice o boji proti praní peněz budou uplatňovat zesílená opatření hloubkové kontroly klienta;

([14]) Úř. věst. L 254, 20.9.2016, s. 1.
([15]) Úř. věst. L 19, 24.1.2018, s. 1.
([16]) Úř. věst. L 41, 14.2.2018, s. 4.
([17]) Úř. věst. L 246, 2.10.2018, s. 1.
([18]) Přijaté texty, P8_TA(2019)0216.
([19]) Přijaté texty, P8_TA(2019)0240.
([20]) Přijaté texty, P9_TA(2019)0022.
([21]) Politico, „Dirty money failures signal policy headaches for new Commission“ (*Špinavé peníze znamenají pro novou Komisi velké bolení hlavy*), 24. července 2019.
([22]) Europol, „Vyplácí se ještě trestná činnost? – Vymáhání majetku z trestné činnosti v EU“, analýza statistických údajů za období 2010–2014, 1. února 2016.
([23]) Evropská komise, Generální ředitelství pro finanční stabilitu, finanční služby a unii kapitálových trhů, „Anti-money laundering directive V (AMLD V) – transposition status“ (*Pátá směrnice o boji proti praní peněz – stav provádění*), 2. června 2020.
([24]) Sdělení Komise ze dne 7. května 2020 o akčním plánu pro komplexní politiku Unie v oblasti předcházení praní peněz a financování terorismu (C(2020)2800).

G. vzhledem k tomu, že roztříštěné legislativní, institucionální a regulační prostředí celé EU v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu vytváří další náklady a zátěž pro ty, kdo poskytují přeshraniční služby, motivuje podniky k tomu, aby se registrovaly tam, kde jsou pravidla volnější, a umožňuje jednotlivcům, organizacím a jejich finančním zprostředkovatelům provádět nezákonné činnosti tam, kde je dohled a prosazování pravidel považován za slabší nebo méně přísný; vzhledem k tomu, že stávající legislativní rámec boje proti praní peněz a financování terorismu vede k různým výkladům směrnic o boji proti praní peněz a postupům v jednotlivých členských státech;

H. vzhledem k tomu, že v posledních několika letech došlo v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu k řadě odhalení, mimo jiné i v případech uvedených ve zprávě Komise o posouzení nedávných případů praní peněz, do nichž byly zapojeny úvěrové instituce z EU, skandálu dividendové arbitráže „Cum-Ex" a odhalení „Luanda Leaks"; vzhledem k tomu, že jsou pravidelně zveřejňována další odhalení, jež se často týkají zneužívání finančních prostředků EU a případů korupce v členských státech; vzhledem k tomu, že to ukazuje na nutnost, aby EU nadále měla boj proti praní peněz a financování terorismu jako prioritu a aby aktualizovala svůj legislativní rámec pro boj proti praní peněz a financování terorismu;

I. vzhledem k tomu, že v roce 2019 provedl útvar interního auditu Evropské investiční banky (EIB) audit provádění jejího rámce pro boj proti praní peněz a financování terorismu, a to zejména od roku 2017, jenž poukázal na významné nedostatky v části týkající se neúplného přizpůsobení tohoto rámce; vzhledem k tomu, že EIB vypracovala plán na odstranění všech zjištěných nedostatků do července 2020;

J. vzhledem k tomu, že Finanční akční výbor (FATF) v květnu 2020 ([25]) varoval, že zvýšení počtu trestných činů souvisejících s pandemií COVID-19, jako jsou podvody, kyberkriminalita a přesměrování převodů a zneužívání státních prostředků a mezinárodní finanční pomoci, vytváří pro nezákonné aktéry nové zdroje výnosů; vzhledem k tomu, že Europol varoval před způsoby, jakými se pachatelé trestných činů rychle chopili příležitostí k využití krize tím, že přizpůsobili svůj provozní režim a vyvíjejí nové způsoby trestné činnosti, zejména prostřednictvím kyberkriminality, podvodů, padělání a organizované majetkové trestné činnosti ([26]); vzhledem k tomu, že Evropský orgán pro bankovnictví (EBA) vydal konkrétní doporučení k tomu, aby příslušné vnitrostátní orgány spolupracovaly s povinnými osobami s cílem určit a zmírnit konkrétní rizika v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu vyplývající z pandemie COVID-19 a přizpůsobily své nástroje dohledu ([27]);

K. vzhledem k tomu, že mezi 10 prvními jurisdikcemi na světě na indexu finančního tajemství vypracovaném sítí „Tax Justice Network", jsou dva členské státy EU, další jurisdikce v Evropě a dvě zámořská území bývalého členského státu EU; vzhledem k tomu, že boj proti praní peněz a korupci proto musí začít uvnitř EU;

L. vzhledem k tomu, že podle indexu finančního tajemství za rok 2020 jsou země, které patří do Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD), odpovědné za 49 % veškerého finančního tajemství na světě;

M. vzhledem k tomu, že falšování faktur při přeshraničních obchodních transakcích se používá k daňovým únikům a/nebo neplacení cel, praní výnosů z trestné činnosti, obcházení měnových kontrol a přesouvání zisků do zámoří; vzhledem k tomu, že chybějící hodnoty v důsledku falšování faktur při přeshraničních obchodních transakcích zjištěné během 10letého období 2008–2017 při obchodování mezi 135 rozvojovými zeměmi a 36 vyspělými ekonomikami činily 8,7 bilionu USD ([28]);

Unijní akční plán a rámec pro boj proti praní peněz a financování terorismu

1. vítá sdělení Komise ze dne 7. května 2020 o akčním plánu pro komplexní politiku Unie v oblasti předcházení praní peněz a financování terorismu, které vytváří základ pro další zlepšení, zejména v prosazování a provádění stávajících právních předpisů; vyzývá Unii, aby co nejdříve dosáhla pokroku, pokud jde o všech šest pilířů tohoto akčního plánu;

([25]) Finanční akční výbor (FATF), „COVID-19-related Money Laundering and Terrorist Financing – Risks and Policy Responses" (Praní peněz a financování terorismu související s COVID-19 – rizika a politická řešení), květen 2020.

([26]) Europol, „Pandemic profiteering: how criminals exploit the COVID-19 crisis" (*Šmelina s pandemií: jak pachatelé trestných činů zneužívají krize COVID-19*), 27. března 2020.

([27]) Evropský orgán pro bankovnictví, „EBA statement on actions to mitigate financial crime risks in the COVID-19 pandemic", (*Prohlášení EBA o opatřeních ke zmírnění rizik spojených s finanční trestnou činností v pandemii COVID-19*), 31. března 2020.

([28]) Global Financial Integrity, „Nezákonné finanční toky spojené s obchodem ve 135 rozvojových zemích: 2008–2017", 3. března 2020.

pátek, 10. července 2020

2. vítá záměr Komise vytvořit jednotný soubor pravidel pro oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu zahrnující to, že se příslušné části směrnic o boji proti praní peněz změní na nařízení, které zajistí harmonizovanější soubor pravidel pro boj proti praní peněz a financování terorismu; navrhuje, aby Komise zvážila, že do uvedeného nařízení zahrne tyto oblasti: identifikace skutečných majitelů; seznam povinných osob a jejich oznamovacích povinností; požadavky na hloubkovou kontrolu klientů včetně těch, které se týkají politicky exponovaných osob; ustanovení o registrech skutečných majitelů a centralizovaných mechanismech platebních a bankovních účtů; rámec pro spolupráci mezi příslušnými orgány a finančními zpravodajskými jednotkami; normy pro dohled nad finančními i nefinančními povinnými osobami a ochrana osob, které oznámí podezření na praní peněz nebo financování terorismu; je přesvědčen, že může být potřebné přijmout další technické normy, ale že zásadní harmonizační opatření by měla být řešena v uvedeném nařízení, aby byla zajištěna řádná úloha Parlamentu a Rady jakožto společných tvůrců právních předpisů v této vysoce citlivé oblasti;

3. vítá záměr Komise předložit během příštích 12 měsíců návrh nové institucionální struktury EU pro boj proti praní peněz a financování terorismu na základě orgánu dohledu v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu na úrovni EU a evropského koordinačního a podpůrného mechanismu pro finanční zpravodajské jednotky; vyzývá Komisi, aby zvážila vytvoření koordinačního a podpůrného mechanismu EU v podobě finanční zpravodajské jednotky EU; vyzývá Komisi, aby zajistila, že působnost orgánu dohledu v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu bude zahrnovat finanční i nefinanční povinné osoby s přímým dohledem nad určitými povinnými osobami v závislosti na jejich velikosti nebo riziku, které představují, a dohled nad uplatňováním pravidel EU vnitrostátními orgány dohledu; požaduje jasné rozdělení příslušných pravomocí orgánů dohledu EU a vnitrostátních orgánů, jakož i vyjasnění podmínek pro přímý dohled ze strany orgánu dohledu pro boj proti praní peněz a financování terorismu na úrovni EU v případě, kdy jsou jednání nebo opatření vnitrostátních orgánů dohledu považována za nepřiměřená nebo nedostatečná; vyzývá k tomu, aby byla orgánu dohledu v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu a finanční zpravodajské jednotce EU zajištěna rozpočtová a funkční nezávislost;

4. vyzývá Komisi, aby rozšířila jednotný soubor pravidel v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu s cílem rozšířit rozsah povinných osob, zejména s cílem integrovat nové a rušivé tržní sektory, jakož i technologické inovace a vývoj v oblasti mezinárodních norem, a zajistit, aby poskytování služeb bylo zahrnuto stejným způsobem jako dodávky zboží; vyzývá Komisi, aby řešila rizika kryptoaktiv tím, že bude uplatňovat zásadu „poznej svého klienta“ v širokém smyslu a přitom dodržovat zásady nezbytnosti a proporcionality; vyzývá Komisi, aby zajistila, že nefinanční povinné osoby budou podléhat obdobnému dohledu jako finanční osoby, a to ze strany nezávislého veřejného orgánu na vnitrostátní úrovni, a aby zajistila, aby úrovně informovanosti, odborné přípravy, dodržování předpisů a sankcí v případech porušení povinností ze strany těchto nezávislých vnitrostátních orgánů byly přiměřené; vyzývá Komisi, aby zajistila, že provádění právních předpisů v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu nepovede k tomu, že vnitrostátní právní předpisy budou zavádět nadměrné překážky pro činnost organizací občanské společnosti;

5. připomíná svůj postoj k potřebě vytvořit v Unii propojené a vysoce kvalitní registry skutečných majitelů a zároveň zajistit vysokou úroveň ochrany údajů; vyzývá Komisi, aby se zabývala snížením prahové hodnoty pro identifikaci skutečného vlastníka, přičemž zohlední postupy ve Spojených státech, a navrhla vytvoření veřejně přístupných registrů pro skutečné vlastníky svěřenských fondů a podobných opatření; vyzývá Komisi, aby předložila návrhy na odstranění stávajících mezer, které společnostem umožňují, aby skrývaly své skutečné vlastníky za zástupce, a aby společnostem umožnily požádat o ukončení obchodního vztahu v případě, že nelze určit skutečného majitele; připomíná, že by se Komise měla zabývat nezbytností a přiměřeností harmonizace informací v katastrálních rejstřících a usilovat o vzájemné propojení těchto registrů; žádá Komisi, aby ke své zprávě případně připojila legislativní návrh;

6. vyzývá Komisi, aby se zabývala nedostatkem dostatečných a přesných údajů ve vnitrostátních rejstřících, které lze použít k identifikaci konečných skutečných majitelů, zejména v situacích, kdy je využívána síť krycích společností; požaduje, aby normy transparentnosti týkající se skutečného vlastnictví byly posíleny jak na úrovni EU, tak na úrovni členských států s cílem zajistit, aby poskytovaly ověřovací mechanismy týkající se přesnosti údajů; vyzývá Komisi, aby posílila svůj dohled nad prováděním ustanovení týkajících se zřizování registrů skutečných vlastníků v členských státech s cílem zajistit, aby tyto registry řádně fungovaly a poskytovaly veřejnosti vysoce kvalitní údaje;

7. vítá plán k zajištění propojení centralizovaných platebních mechanismů a mechanismů bankovního účtu v celé EU s cílem usnadnit rychlejší přístup k finančním informacím pro donucovací orgány a finanční zpravodajské jednotky během různých fází šetření a usnadnit přeshraniční spolupráci v plném souladu s platnými pravidly pro ochranu údajů;

8. vyzývá Komisi, aby přezkoumala pravidla týkající se množství informací, které mají být shromážděny při zakládání společností a vytváření dalších právních subjektů, svěřenských fondů a podobných právních uspořádání, a aby při otevírání finančních účtů, včetně bankovních účtů, navrhla podrobnější ustanovení týkající se identifikace a hloubkové kontroly klienta;

9. vyzývá Komisi, aby navrhla harmonizovanější soubor účinných, přiměřených a odrazujících sankcí na úrovni EU za nedodržení předpisů v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu;

Provádění směrnic o boji proti praní špinavých peněz

10. vyjadřuje hluboké politování nad tím, že nebylo zahájeno žádné řízení o nesplnění povinnosti za nesprávné provedení třetí směrnice o boji proti praní peněz, a vyzývá Komisi, aby proti členským státům takové řízení, pokud je oprávněné, zahájila; vyjadřuje nejhlubší znepokojení nad nedostatečným prováděním čtvrté směrnice o boji proti praní peněz ve velkém počtu členských států; vítá proto přístup Komise týkající se nulové tolerance a zahájení řízení o nesplnění povinnosti proti členským státům na základě zjištění z jejích kontrol úplnosti; vyjadřuje své hluboké znepokojení nad tím, že mnohé členské státy nedodržely lhůtu pro provedení páté směrnice o boji proti praní peněz do 10. ledna 2020 a příslušné lhůty pro registry skutečných majitelů v případě společností a jiných právnických osob do 10. ledna 2020 a pro svěřenské fondy a podobná právní uspořádání do 10. března 2020; vítá proto skutečnost, že Komise již zahájila řadu řízení o nesplnění povinnosti, a dále vyzývá Komisi, aby co nejdříve zahájila další řízení pro nesplnění povinnosti proti členským státům, a to na základě zjištění z jejích kontrol úplnosti;

11. vyjadřuje politování nad tím, že kontroly správnosti pro směrnici o boji proti praní peněz (čtvrtá směrnice o boji proti praní peněz) nemohla provést sama Komise z důvodu nedostatečné kapacity a s několikaletým odstupem od vstupu směrnice v platnost, což mělo za následek další odklad řádného provádění povinností v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu v členských státech; vyzývá Komisi, aby co možná nejdříve provedla podrobné kontroly správnosti a aby v případě potřeby zahájila řízení o nesplnění povinnosti; naléhavě vyzývá ty členské státy, které tak dosud neučinily, aby okamžitě a řádně provedly a uplatňovaly čtvrtou a pátou směrnici o boji proti praní peněz (4AMLD a 5AMLD); je znepokojen obecným nedostatkem donucovacích postupů orgánů v případech korupce na vysoké úrovni a případů praní peněz v členských státech a vyzývá Komisi, aby vývoj velmi pozorně sledovala a v tomto ohledu přijala důraznější a rozhodnější opatření;

12. vítá začlenění doporučení v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu do konkrétních doporučení pro jednotlivé členské státy přijatých Radou v souvislosti s cyklem evropského semestru; naléhavě vyzývá Komisi, aby zejména posoudila, zda mají vnitrostátní finanční zpravodajské jednotky k dispozici dostatečné zdroje k účinnému řešení rizik v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu;

Unijní seznam vysoce rizikových třetích zemí

13. vyzývá Komisi, aby nadále posuzovala možnost zavést „šedou listinu“ potenciálně vysoce rizikových třetích zemí podobným způsobem, jaký představuje stávající přístup EU při vytváření seznamů nespolupracujících jurisdikcí v daňové oblasti; vyjadřuje své znepokojení nad tím, že postup vedoucí ke konečnému posouzení při identifikaci třetích zemí se strategickými nedostatky, který trvá 12 měsíců, představuje riziko zbytečného zpoždění, pokud jde o účinná opatření pro boj proti praní peněz a financování terorismu; vítá skutečnost, že se Komise nespoléhá pouze na postup tvorby seznamu Finančním akčním výborem (FATF) a je ochotna využít posílených kritérií stanovených v 5AMLD, zejména pokud jde o transparentnost skutečného vlastnictví, aby provedla nezávislé hodnocení třetích zemí, které by nemělo mít geopolitický vliv;

14. zpochybňuje přístup Komise v pracovním dokumentu útvarů Komise nazvaném „Metodika určování vysoce rizikových třetích zemí podle směrnice (EU) 2015/849“, který definuje země, které představují „vyšší stupeň ohrožení“ dvěma kritérii, která musí být splněna; doporučuje, aby země, které představují „významnou hrozbu v oblasti praní peněz nebo financování terorismu“, byly automaticky zařazeny na seznam nespolupracujících jurisdikcí bez dalších dodatečných podmínek, a měly by ze seznamu být vyňaty pouze poté, co úplně provedou své potřebné závazky;

pátek, 10. července 2020

15. vyzývá Komisi, aby zajistila veřejně transparentní postup s jasnými a konkrétními kritérii pro země, které se zavážou provést reformy, aby předešly zařazení na seznam; vyzývá dále Komisi, aby zveřejnila svá posouzení hodnocených zemí uvedených na seznamu s cílem zajistit veřejnou kontrolu tak, aby nemohla být zneužívána;

16. vyzývá Komisi, aby přijala protiopatření vůči třetím zemím, které nespolupracují s evropskými vyšetřováními v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu, včetně těch, které souvisejí s vraždou investigativní novinářky Daphne Caruanové Galiziové;

Současný dohled EU

17. zdůrazňuje, že současný rámec EU pro boj proti praní peněz a financování terorismu trpí nedostatky, pokud jde o prosazování pravidel EU, a také nedostatečně účinným dohledem; podporuje již přijaté rozšíření pravomocí orgánu EBA, opakuje však, že je hluboce znepokojen tím, zda je orgán EBA schopen provést nezávislé posouzení vzhledem ke své struktuře řízení;

18. vyzývá k vyloučení přístupu k finančním prostředkům Evropské unie – včetně podpory zřízené v reakci na hospodářské a sociální důsledky epidemie COVID-19 – pro subjekty se sídlem v daňových rájích;

19. vyzývá příslušné vnitrostátní orgány i ECB, aby při provádění procesu dohledu a hodnocení (SREP) zohlednily rizika související s finanční trestnou činností, neboť jsou k tomu již v souladu se stávajícím legislativním rámcem zmocněny; vyzývá, aby ECB byla zmocněna ke zrušení licencí všech bank působících v eurozóně, které porušují povinnosti v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu, a to nezávisle na posouzení vnitrostátních orgánů pro boj proti praní peněz;

20. vyzývá orgán EBA, aby provedl šetření v souvislosti s odhalením v případě Luanda Leaks, zejména aby posoudil, zda došlo k porušení vnitrostátního nebo unijního práva, a aby posoudil opatření přijatá orgány finančního dohledu; vyzývá orgán EBA, aby vydal vhodná doporučení, co se týče reformy a činnosti příslušných odpovědných orgánů; vyzývá další příslušné orgány na vnitrostátní úrovni, aby zahájily šetření nebo pokračovaly ve vyšetřování Luanda Leaks a aby stíhaly zúčastněné strany, u nichž bylo zjištěno, že porušují pravidla v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu;

21. zdůrazňuje úlohu mezinárodní investigativní žurnalistiky a oznamovatelů při odhalování možných trestných činů korupce, praní špinavých peněz a obecných pochybení politicky exponovaných osob, jakož i úlohu finančních a nefinančních zprostředkovatelů při pronikání do finančního systému EU bez řádných kontrol;

22. se znepokojením konstatuje, že případ Luanda Leaks stejně jako další minulé skandály, jako byly Cum Ex, Panama Papers, Lux Leaks a Paradise Papers, opakovaně otřásly důvěrou občanů v naše finanční a daňové systémy; zdůrazňuje, jak je důležité důvěru veřejnosti obnovit a zajistit spravedlivé a transparentní daňové systémy a daňovou spravedlnost; v tomto ohledu zdůrazňuje, že se EU musí vážně zabývat svými vlastními interními problémy, zejména pokud jde o nízké zdanění a daňové ráje;

23. konstatuje, že Evropský orgán pro bankovnictví (EBA) a Evropský orgán pro cenné papíry a trhy (ESMA) provádějí samostatná šetření týkající se režimů dividendových arbitráží; bere na vědomí výsledky šetření provedeného orgánem EBA a jeho deseti bodový akční plán na období 2020–2021 za účelem posílení budoucího rámce obezřetnostních požadavků a požadavků na boj proti praní peněz, které se vztahují na tyto režimy; vyjadřuje však politování nad tím, že šetření orgánu EBA trvalo více než 18 měsíců, aby se dospělo k závěru, že je třeba zahájit formální vyšetřovací řízení; vyzývá orgán ESMA, aby provedl důkladné šetření a co nejdříve předložil ambiciózní doporučení; vyjadřuje politování nad tím, že příslušné orgány v členských státech neprovedly žádnou viditelnou činnost s cílem vyšetřit a stíhat subjekty a osoby odpovědné za tyto praktiky nelegálního obchodování s dividendami, jakož i nedostatečnou spolupráci mezi orgány;

Spolupráce mezi členskými státy

24. zdůrazňuje, že je zapotřebí lepší spolupráce mezi správními, soudními a donucovacími orgány v rámci EU; vítá skutečnost, že Komise vzala na vědomí opakovanou výzvu Parlamentu, aby bylo provedeno posouzení dopadu týkající se zřízení koordinačních a podpůrných mechanismů pro finanční zpravodajské jednotky členských států; vyzývá Komisi, aby zřízení finanční zpravodajské jednotky EU považovala za příležitost podpořit zjišťování podezřelých transakcí s přeshraniční povahou a uskutečňovat společné analýzy pro přeshraniční spolupráci; navrhuje, aby měl tento mechanismus pravomoc navrhovat společná prováděcí opatření nebo normy pro spolupráci mezi finančními zpravodajskými jednotkami a podporovat odborné vzdělávání, budování kapacit a sídlení poznatků ve prospěch finančních zpravodajských jednotek; zdůrazňuje, že je důležité poskytnout tomuto mechanismu přístup k příslušným informacím v jednotlivých členských státech a umožnit mu pracovat na přeshraničních případech;

25. vyzývá k tomu, aby byly přijaty další iniciativy, které by mohly prosazovat opatření v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu na unijní i vnitrostátní úrovni, například rozšířením pravomocí Úřadu evropského veřejného žalobce (EPPO) a Evropského úřadu pro boj proti podvodům (OLAF) a posílením stávajících agentur, jako je Agentura Evropské unie pro spolupráci v oblasti prosazování práva (Europol) a Eurojust; bere na vědomí úmysl Komise předložit návrh na posílení mandátu Europolu, jak je uvedeno v jejím upraveném pracovním programu, a připomíná, že silnější mandát by měl jít ruku v ruce s přiměřenou parlamentní kontrolou; domnívá se, že posílení kapacity Europolu tak, aby mohl žádat o zahájení přeshraničních vyšetřování, zejména v případech závažných útoků proti oznamovatelům a investigativním novinářům, kteří hrají zásadní úlohu při odhalování korupce, podvodů, špatného řízení nebo jiného protiprávního jednání ve veřejném i soukromém sektoru, by mělo představovat prioritu;

26. vítá zřízení Evropského centra Europolu pro finanční a hospodářskou trestnou činnost, které posílí operační podporu poskytovanou členským státům a unijním orgánům v oblasti finanční a hospodářské trestné činnosti a podpoří systematické využívání finančních šetření;

27. vyzývá Komisi, aby zvážila návrh na zřízení evropského rámce pro přeshraniční daňová vyšetřování a jiné přeshraniční finanční trestné činy;

28. vyzývá členské státy a orgány EU, aby za tímto účelem usnadnily urychlené zřízení úřadu EPPO, a domnívá se, že všechny členské státy, které dosud neoznámily svůj úmysl podílet se na činnosti úřadu EPPO, by tak měly učinit; vyzývá k přidělení realistických finančních a lidských zdrojů i k tomu, aby členské státy jmenovaly pověřené žalobce na plný úvazek, aby tak bylo možné zvládat očekávanou vysokou pracovní zátěž úřadu EPPO;

29. konstatuje, že navrhované rozpočtové a lidské zdroje nestačí na to, aby mohly plně podporovat šetření v oblasti boje proti praní peněz a stávající koordinační mechanismy, jako je operativní síť pro boj proti praní peněz (AMON) a platforma pro výměnu informací FIU.net;

Další související aspekty

30. zdůrazňuje potenciál řádné spolupráce mezi veřejným a soukromým sektorem, včetně případných partnerství veřejného a soukromého sektoru (PPP), pokud jde o shromažďování finančního zpravodajství k boji proti praní peněz a financování terorismu, který je třeba v budoucnu lépe využívat, například v podobě platforem pro sdílení informací mezi donucovacími orgány, finančními zpravodajskými jednotkami a soukromým sektorem; vyzývá všechny zúčastněné strany, aby k této spolupráci přispívaly, zejména sdílením stávajících fungujících postupů v rámci veřejných konzultací; domnívá se, že takováto spolupráce by měla striktně dodržovat hranice stanovené platnými předpisy v oblasti ochrany údajů a základních práv; vyzývá Komisi, aby navrhla jasný právní rámec pro zřízení třístranných platforem, které by regulovaly povinnosti a profily účastníků a zajišťovaly dodržování téhož souboru pravidel pro výměnu informací, ochranu soukromí a osobních údajů, bezpečnost údajů, práva podezřelých i dalších základních práv; domnívá se, že včasná a úplná zpětná vazba k účinnosti zpráv o podezřelých případech praní peněz nebo financování terorismu a příslušné navazující kroky jsou klíčové k tomu, aby byl boj proti praní peněz a financování terorismu efektivnější;

31. znovu vyzývá členské státy, aby co nejrychleji zrušily všechny stávající programy umožňující získat občanství nebo povolení k pobytu výměnou za investice, zejména pokud nedochází k dostatečnému ověřování a chybí transparentnost, aby se tak minimalizovala často související hrozba praní peněz, oslabování vzájemné důvěry a celistvosti schengenského prostoru, a to vedle další politických, hospodářských a bezpečnostních rizik pro EU a její členské státy; vyzývá Komisi, aby co nejdříve poskytla informace o opatřeních, která hodlá přijmout v souvislosti s programy umožňujícími získat občanství nebo povolení k pobytu výměnou za investice, jakož i o závěrech své expertní skupiny zřízené za tímto účelem; vyzývá Komisi, aby dále posoudila, zda jsou splněny předpoklady pro zahájení řízení o nesplnění povinnosti proti členským státům kvůli porušení čl. 4 odst. 3 Smlouvy o fungování Evropské unie (SFEU);

32. vyzývá Komisi, aby sledovala prosazování nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1805 ze dne 14. listopadu 2018 o vzájemném uznávání příkazů k zajištění a příkazů ke konfiskaci ([29]) ze strany členských států, s cílem usnadnit přeshraniční vymáhání majetku z trestné činnosti, a řádné provedení a uplatňování směrnice 2014/42/EU o zajišťování a konfiskaci nástrojů a výnosů z trestné činnosti v Evropské unii; vyzývá Komisi, aby aktualizovala stávající údaje o zadrženém a konfiskovaném majetku; vyzývá Komisi, aby do nadcházejících legislativních návrhů začlenila ustanovení, která by finančním zpravodajským jednotkám usnadňovala zmrazení prostředků prostřednictvím správních

([29]) Úř. věst. L 303, 28.11.2018, s. 1.

opatření, a právní rámec, který by od finančních institucí vyžadoval, aby bez problémů uposlechly a uskutečňovaly žádosti o vrácení platby, i ustanovení umožňující rychlou přeshraniční spolupráci mezi orgány v této oblasti; je znepokojen tím, že celkové výsledky, pokud jde o zkonfiskovaný majetek, nejsou uspokojivé a že míra konfiskace v EU zůstává na velmi nízké úrovni; vyzývá Komisi, aby věnovala zvláštní pozornost pravidlům pro využívání zkonfiskovaného majetku ve veřejném zájmu nebo k sociálním účelům a aby usilovala o to, aby byl zkonfiskovaný majetek vracen obětem v zemích mimo EU;

33. vítá možnost, kterou nastínila Komise, že by byl orgán dohledu EU v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu pověřen některými pravomocemi v oblasti monitorování a podpory, pokud jde o zmrazování majetku v rámci restriktivních opatření EU (sankcí) ve všech členských státech;

34. vítá skutečnost, že Rada přijala směrnici (EU) 2018/1673, která zavádí nová ustanovení trestního práva a umožňuje účinnější a rychlejší přeshraniční spolupráci mezi příslušnými orgány s cílem efektivněji zamezit praní peněz a souvisejícímu financování terorismu a organizovanému zločinu; vyzývá k další analýze, zda je třeba harmonizovat stávající pravidla, včetně určení některých predikativních trestných činů v oblasti praní peněz, jako jsou daňové trestné činy;

35. vítá přijetí směrnice (EU) 2019/1153 a očekává, že Komise posoudí, zda je potřebné a přiměřené rozšířit definici finanční informace na jakýkoli typ informace nebo údaje, který je v držení veřejných orgánů nebo povinných osob a jenž je k dispozici finanční zpravodajské jednotce, jakož i příležitosti a výzvy vyplývající z rozšíření výměny finančních informací nebo finančních analýz mezi finančními zpravodajskými jednotkami v rámci Unie s cílem pokrýt výměny týkající se jiných závažných trestných činů, než je terorismus a organizovaný zločin související s terorismem;

36. je znepokojen tím, že pandemie onemocnění COVID-19 může mít dopad na schopnost vlád a aktérů soukromého sektoru uplatňovat normy v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu; vyzývá Komisi, aby v koordinaci s orgánem EBA vedla konzultace s vnitrostátními orgány odpovědnými za boj proti praní peněz a financování terorismu s cílem posoudit specifická rizika, která pro tuto oblast vyplývají z vypuknutí nákazy COVID-19, a připravit na tomto základě konkrétní pokyny zajišťující lepší odolnost a prosazování pravidel;

37. vyzývá Komisi a členské státy, aby zajistily, že EU bude na globální úrovni o rámci boje proti praní peněz a financování terorismu hovořit jedním hlasem, a to zejména tím, že Komisi umožní, aby v souladu s ustanoveními Smlouvy zastupovala EU ve Finančním akčním výboru (FATF), jako je tomu v případě jiných oblastí politik;

38. vyzývá k tomu, aby unijní orgány, jako je Evropský sbor pro ochranu osobních údajů, vydaly jasnější pokyny týkající se ochrany osobních údajů a soukromí a souladu s rámcem boje proti praní peněz a financování terorismu, konkrétně pokud jde o povinnost náležité péče a uchovávání údajů, vzhledem k tomu, že vnitrostátní orgány pro ochranu údajů v jednotlivých členských státech v minulosti prosazovaly odlišné přístupy;

39. vyzývá k tomu, aby bylo přiděleno více lidských a finančních zdrojů pro příslušný útvar Generálního ředitelství Komise pro finanční stabilitu, finanční služby a unii kapitálových trhů, a vítá skutečnost, že byly vyčleněny dodatečné zdroje pro orgán EBA;

40. vyzývá členské státy, aby plně a transparentně vyšetřovaly všechny oznámené případy praní peněz a související trestné činy, jako jsou vraždy a násilí namířené proti oznamovatelům a novinářům; znovu opakuje svůj postoj k vytvoření ceny Daphne Caruanové Galiziové, kterou by uděloval Parlament; vyzývá maltské orgány, aby uvolnily všechny dostupné zdroje s cílem zjistit návodce k vraždě Daphne Caruanové Galiziové a aby dále vyšetřovaly ty, proti nimž stále trvají závažná obvinění z praní peněz, jelikož její zprávy byly potvrzeny odhaleními v aféře Panama Papers; dále maltské orgány vyzývá, aby přistoupily k vyšetřování finančních zprostředkovatelů spojených s Mossackem Fonsecou, kteří na Maltě dosud působí, a je znepokojen neúčinnou samoregulací účetní profese; vyzývá k vydání bývalého vlastníka a předsedy banky Pilatus na Maltu poté, co jej ministerstvo spravedlnosti USA v důsledku překážek v průběhu řízení zprostilo obvinění, a naléhavě žádá maltské orgány, aby tohoto bankéře trestně stíhaly v souvislosti s údajným praním peněz a dalšími finančními trestnými činy;

41. je hluboce znepokojen chybějícím účinným dohledem, který byl zjištěn během hodnocení výkonnosti dánského a estonského orgánu dohledu v souvislosti se skandálem Danske Bank; dále je znepokojen nedávným skandálem Wirecard i úlohou, kterou v něm hrál německý orgán finančního dohledu BaFin, a potenciálními nedostatky tohoto orgánu; konstatuje, že v tomto případě znovu selhala samoregulace účetní profese; konstatuje, že klasifikace této fintech společnosti

jako „technologické“ společnosti namísto poskytovatele platebních služeb hrálo při regulačních selháních ústřední úlohu; vyzývá Komisi, aby se tímto problémem urychleně zabývala tím, že zajistí, aby platební společnosti byly správně klasifikovány; vyzývá EU a příslušné vnitrostátní orgány, aby zahájily vyšetřování v souvislosti s chybějící částkou ve výši 1,9 miliardy EUR, a vyzývá Komisi, aby hledala způsoby, jak zlepšit fungování účetního odvětví, a to i prostřednictvím společných auditů;

o

o o

42. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě, Komisi a vládám a parlamentům členských států.